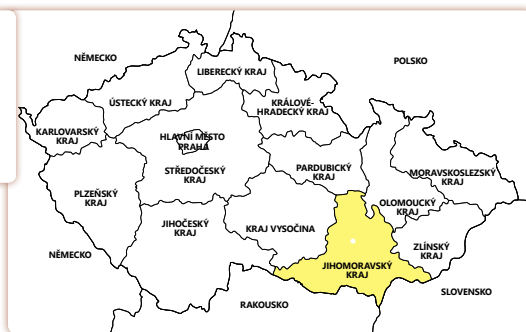

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

- 1 Určete polohu kraje v rámci České republiky.
- 2 Zjistěte, kolik obyvatel má Jihomoravský kraj.
- 2 Se kterými ostatními kraji Jihomoravský kraj sousedí? Sousedí i s některým jiným státem? Pokud ano, se kterým?
- Popište znak kraje.
- 3 Uvedená podoba orlice je moravským zemským symbolem už od vlády Přemyslovců. Přemyslovci byli nejen českými králi, ale také moravskými markrabaty. Orlice se nejprve stala symbolem moravských markrabat a dále se pak už pojila s územím, tedy Moravou.

krajské město Brno

- druhé největší město v ČR
- důležité správní, justiční*, kulturní a průmyslové centrum
- významné univerzitní město

brněnské výstaviště

katedrála sv. Petra a Pavla

Blansko

Vyškov

Znojmo

Břeclav

Hodonín

Povrch a vodstvo

Ze severozápadu do kraje zasahuje **Českomoravská vrchovina**, v severní části kraje se nachází **Drahanská vrchovina**. V jižní části kraje se rozkládá **Dyjsko-svratecký úval**, z východu do kraje zasahuje i významná část **Dolnomoravského úvalu**.

Nejvýznamnějšími řekami kraje jsou **Morava** a **Dyje**.

- ☉ Vyhleďte Dyji a určete, jaký přítok (pravý/levý) Moravy tvoří.
- ☉ Vyhleďte další řeky v tomto kraji.
- ☉ Vyhleďte vodní dílo Nové Mlýny a vodní nádrž Vranov. Na které řece leží?

Zemědělství

V kraji se pěstuje pšenice, řepa cukrovka, ječmen, ovoce a zelenina (meruňky, broskve, rajčata, papriky, okurky). Nachází se zde největší **vinice** v ČR. Živočišnou výrobu zastupuje zejména chov prasat a drůbeže.

- 3 Na příkladech plodin pěstovaných v tomto kraji vysvětlete, jak přírodní podmínky ovlivňují zemědělství.
- ☉ Znovu si prohlédněte znak kraje a vysvětlete, proč je ve třetím poli vinný hrozen.

Průmysl

Z průmyslových odvětví v kraji jsou nejvýznamnější **strojírenství** a **potravinářství**.

- 4 Zjistěte příklady podniků ve vašem kraji, které se zabývají průmyslovou výrobou.

Nové Mlýny

* justice – soudnictví, činnost soudů; v Brně sídlí vrcholné orgány soudní moci v ČR (Nejvyšší soud ČR, Nejvyšší správní soud ČR) a také Ústavní soud ČR

Kulturní památky

V kraji se nachází mnoho zámků, hradů a jiných kulturních památek.

1

2

3

4

5

5 K památkám přiřaďte správné označení: a) vila Tugendhat, b) zámek Vranov nad Dyjí, c) rotunda sv. Kateřiny, d) zámek Mikulov, e) hrad Pernštejn, f) zámek Lednice, g) hrad Bítov.

👉 Které z nich patří do seznamu památek UNESCO? Které další památky vašeho kraje znáte?

6

7

2 V jižní části kraje se rozprostírá větší část národopisné oblasti Slovácko. Pochází z ní tzv. slovácký verbuňk – mužský lidový tanec, který je v seznamu Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva UNESCO.

Přírodní krásy

6 Zopakujte si, proč jsou některé oblasti zvláště chráněné.

V kraji se nachází **národní park Podyjí**. Velmi zajímavá je také oblast **Moravský kras**. Zahrnuje rozsáhlé komplexy krápníkových jeskyní a také známou propast Macochu.

👉 Které chráněné krajinné oblasti se v kraji nacházejí nebo do něj alespoň částečně zasahují?

NP Podyjí

Moravský kras

Rekreace

7 Vyluštěním přesmyček získáte názvy obcí, v nichž se nacházejí významná archeologická naleziště (1): NÍDOL TOVĚSNICE, CEKULMIČI.

👉 Zjistěte, kdy a proč byl zbudován památník Mohyla míru (2).

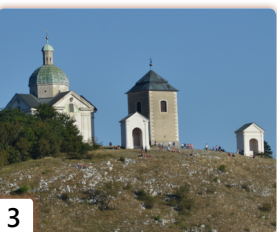
2 Svatý kopeček (3) je jeden z kopců turisticky oblíbených Pavlovských vrchů (zvaných Pálava).

1

2

3

Známí rodáci

8 Společně zkuste určit významné rodáky vašeho kraje.

a) Narodil jsem se v Hodoníně. Usiloval jsem o zřízení samostatného československého státu. Stal jsem se pak jeho prvním prezidentem. Kdo jsem?

b) Narodil jsem se v Ivančicích. Byl jsem malířem a grafikem. Mým nejznámějším dílem je cyklus velkoformátových obrazů Slovanská epopěj. Populární jsou i mé plakáty. Kdo jsem?

👉 Připravte podobné hádanky o dalších známých osobnostech pocházejících z vašeho kraje (např. Karel Absolon, Bohumil Hrabal, Jan Skácel, Vladimír Menšík, Libuše Šafránková).

Krajské město: **Brno**

Další města: **Blansko, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo**

Povrch: **Dyjsko-svratecký úval, Dolnomoravský úval, Českomoravská vrchovina, Drahanská vrchovina**

Řeky: **Morava, Dyje**

1. Jmenujte plodiny, které se zde pěstují.
2. Jmenujte typy průmyslu zastoupené v kraji.

3. Jmenujte příklady kulturních památek kraje.
4. Jmenujte příklady přírodních krás kraje.

Mgr. Magdalena Konečná, Ph.D.

VLASTIVĚDA 4

POROZUMĚNÍ V SOUVISLOSTECH POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS

kde žijeme

učebnice pro 4. ročník základní školy (PŘÍLOHA KRAJE ČESKÉ REPUBLIKY: JIHMORAVSKÝ KRAJ)

Jazyková spolupráce: Mgr. Lenka Bičanová, Ph.D.; Bc. Denisa Řeháčková

Odpovědná redaktorka: Mgr. Magdalena Konečná, Ph.D.

Redakční spolupráce: Ing. Mgr. Martin Janáček

Fotografie: archiv NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.; Bjalek Michal (h); Hexagon1 (a); Magdalena Konečná (j); Markéta Matysová (s); Palickap (d); Pernak (g); Jerzy Strzelecki (r); Martin Vavřík (q); Zirland (p)

Zdroje dat map: Copernicus Land Monitoring Service. [online]. [cit. 2021-10-15]. Dostupné z WWW: <<https://land.copernicus.eu/>>

ČZÚK. [online]. [cit. 2021-08-10]. Dostupné z WWW: <<https://geoportal.cuzk.cz/>>

Natural Earth. [online]. [cit. 2021-08-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.naturalearthdata.com/>>

Grafická úprava: Lucie Kotřlová

První vydání (2021)

Vydala:

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.
Bratislavská 23d, 602 00 Brno
tel.: 545 222 286, 777 577 739
e-mail: nns@nns.cz
www.nns.cz